

[Undervisningsministeren.]

til de mere almene fag, kan jeg sige, at det netop i et møde i går i kommissionen angående handels- og kontoruddannelsen har været drøftet at optage kontakt med direktoratet for ungdomsundervisningen vedrørende en række af de spørgsmål, her er tale om, og jeg vil gerne takke udvalget for, at lovforslaget forlader tinget i endnu bedre skikkelse end den, hvori det blev fremsat.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1-3, ændringsforslagene nr. 1-4, § 4, således ændret, og §§ 5 og 6 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (From): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om erhvervelse af arealer til Københavns Teknikum.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 78) findes i tidenden sp. 2875, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 733).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Enggaard: Som det er fremgået af første behandling af dette lovforslag, er venstre positivt indstillet over for at give Københavns Teknikum gode forhold. Den nuværende lokalesituation gør det i højeste grad nødvendigt. Vi ønsker derfor på ingen måde nogen udsættelse af sagen, men derimod at sagen kan være så godt belyst som muligt, inden lovforslaget endeligt vedtages, og da der foreligger nye oplysninger, skal jeg anmode om, at lovforslaget går i udvalg mellem anden og tredje behandling.

Fanger: Det er jo et lovforslag om at købe et areal, som senere hen skal bruges til Københavns Teknikum, vi her behandler. Jeg erindrer om, at vi i sin tid havde et lignende lovforslag om at købe Lundtoftesletten til polyteknisk læreanstalt. Det gik blankt igennem, og dermed mente man også at have givet grønt lys for bygning af polyteknisk læreanstalt på Lundtoftesletten, men der blev senere hen behandlet et lovforslag herom.

Vi har nu dette forslag om at købe et areal til rimeligvis en rimelig pris, men vi må have det spørgsmål endeligt afklaret, om vi skal flytte Københavns Teknikum derud og ofre de — efter det tal, der er nævnt — 150 mill. kr.

Vi har i udvalget drøftet spørgsmålet, om der som midlertidig løsning måske kunne anvendes en del af polyteknisk læreanstalt på Øster Vold, som man nu forlader, og der er opgivet nogle tal, som skulle vise, at den efterhånden ville blive for lille. Det er muligt; der er jo nogle, der fortsat mener, at det ville være mere hensigtsmæssigt at bygge et teknikum mere end at indrette et teknikum til som anslået 3.000 studerende. Den højtærede undervisningsminister har i udvalgs møderne udtalt, at spørgsmålet om anvendelsen af Øster Vold er uafklaret. Så længe dette spørgsmål er uafklaret, spørger man jo uvilkårligt: hvad er den bedste anvendelse, når den afdeling bliver ledig, når polyteknisk læreanstalt er fuldstændig udflyttet? Dette spørgsmål har undervisningsministeren sagt at han ikke kunne tage standpunkt til, før vi havde vedtaget den endelige udflytning, men det gør vi jo nu ved næste sag på dagsordenen; dér får vi det klaret. Så er spørgsmålet, om vi fortsat skal prøve at finde frem til den bedst mulige anvendelse af polyteknisk læreanstalt på Øster Vold, og det spørgsmål mener jeg vi fortsat kan behandle i udvalget.

Peter Jørgensen: Jeg må sige, at de udtalelser, som er fremsat dels af det ærede medlem hr. Enggaard, dels af det ærede medlem hr. Fanger, forbavser mig noget. Jeg havde den opfattelse, at der i udvalget var fuld enighed om at indstille dette lovforslag til vedtagelse uændret. Jeg har også den bestemte opfattelse, at man i udvalget på tilstrækkelig vis har fået undersøgt for-

[Peter Jørgensen.]

holdet vedrørende lokalerne på Øster Vold. Så vidt mig bekendt er det ærede medlem hr. Fanger med i de udvalg, hvis arbejde i og for sig er sammenhængende, og under udvalgsbehandlingen af dette lovforslag og de to efterfølgende har man bogstavelig talt stillet de samme spørgsmål.

Det er da min bestemte opfattelse, at det er konstateret, at man ikke vil være i stand til at placere Københavns Teknikum i de lokaler, som bliver ledige på Øster Vold, når polyteknisk læreanstalt efterhånden flytter ud på Lundtoftesletten. Jeg kan derfor ikke rigtig forstå det, der foregår her, og jeg kunne meget vel tænke mig, at det ærede medlem hr. Enggard noget mere konkret gav os oplysning om, hvad det er, der bevirker, at lovforslaget efter hans mening skal til fornyet udvalgsbehandling.

Morten Lange: Hvis det høje ting nogen sinde trænger til anskuelsesundervisning, som belyser det nødvendige i at have faste udvalg, kunne man passende studere spørgsmål og svar angående de lovforslag, som i dag er på dagsordenen, nemlig forslag til lov om erhvervelse af arealer til Københavns Teknikum, forslag til lov om ændring af lov om udbygning af Danmarks tekniske højskole og Danmarks ingeniørakademi og forslag til lov om oprettelse af afdeling af Danmarks ingeniørakademi i Ålborg; udvalgene har nemlig med flid i vid udstrækning stillet omtrent enslydende spørgsmål. Der er blevet udfærdiget et passende antal eksemplarer til hvert udvalg, som måske også i nogen udstrækning har kunnet komme til at behandle de samme spørgsmål. Det har været forholdsvis kaotisk.

Bag det hele ligger jo den forcerede problematik omkring udbygningen af de højere læreanstalter af forskellig type. Det drejer sig ikke alene om at skaffe arealer og bygninger til dem; det gælder naturligvis også om at finde ud af, hvem der skal være arvtagere til de bygninger, der findes, men som før eller senere bliver fraflyttet. Jeg skal i denne forbindelse lægge mit ord til, hvad der er blevet sagt af nogle af de ærede ordførere, og hvad der er sagt meget tydeligt i udvalget.

Det synes ikke at være nogen praktisk løsning at benytte de ikke særlig velindret-

tede lokaler, som polyteknisk læreanstalt har i Østervoldgade, til indretning for Københavns Teknikum. Vi kan naturligvis godt se på det igen mellem anden og tredje behandling, hvis vi synes, det er morsomt; men jeg tror, resultatet bliver det samme. Det vil være ualmindelig vanskeligt at få en sådan reform gennemført og sikkert ikke hensigtsmæssigt.

Jeg skal blot sprede én sky til. Jeg har den fornemmelse, at hvis vi af vanvare skulle gå hen og vedtage, at Københavns Teknikum skulle ligge i de gamle lokaler, ville vi måske sprede nogle rygter om, at vi var enorme besparelseshelte. Jeg er dog temmelig sikker på, at besparelserne ved en sådan foranstaltning ville være overordentlig beskedne og slet ikke ville kunne bære vand mod de mangler, som det ville betyde i indretningsmæssig henseende, hvis vi rykkede Københavns Teknikum hen på Øster Vold. Det er i hovedsagen det, forhandlingerne i udvalget har drejet sig om. Vi kan selvfølgelig godt fortsætte forhandlingerne, men det skulle nødig sinke denne lovgivning. Det gælder om at komme i gang med denne udbygning.

Bækgaard: Ved første behandling af det lovforslag, vi behandler, ytrede jeg tvivl om, hvorvidt det var rigtigt at købe så store og så dyre arealer som foreslået. Nu kan jeg forstå, at der mellem første og anden behandling er kommet oplysninger frem, som måske understøtter det, jeg sagde dengang. Derfor ønsker jeg ligesom venstres og de konservatives ordførere, at disse oplysninger bliver undersøgt mellem anden og tredje behandling.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Jeg vil gerne i anledning af det ærede medlem hr. Fangers bemærkninger sige, at det er ikke rigtigt, når det ærede medlem siger: Øster Vold, som nu forlades. Det drejer sig, som det ærede medlem ved, om en årrække, inden Øster Vold forlades. Det fremgår meget klart af arbejdet med den næste sag på dagsordenen.

Endvidere er det ikke rigtigt, når det ærede medlem siger, at selv om man indrettede teknikum dér, ville det måske efterhånden blive for lille. Nej, det ville i dag være for lille. Vi drøfter jo i denne tid ad-

[Undervisningsministeren.]

gangsbegrænsning, og jeg har sagt i udvalget — og vil også gerne her på det ærede medlem hr. Fangers foranledning give udtryk for det — at det ville være lidt ejendommeligt, om vi i en periode, hvor vi drøfter, hvad vi kan gøre for at undgå adgangsbegrænsning, lavede en teknikumløsning, der ville føre til en endnu skrappe adgangsbegrænsning end den, vi har ved teknikum nu. Det ville være en ejendommelig måde at undgå at løse problemet på, og det er den løsning, det ærede medlem indbyder til. Jeg mener, at jeg så sagligt og så velunderbygget statistisk, som det kan gøres, i udvalget har forsøgt at påvise, at hvis vi valgte den løsning, det ærede medlem antyder som en mulighed, ville vi simpelt hen omgående få en betydelig skrappe adgangsbegrænsning, end vi har i øjeblikket, og jeg har ikke forstået, at det var det, der var formålet med at søge en ny løsning tilvejebragt.

Hvad afdelingen ved Øster Vold angår, er det ikke rigtigt, at jeg har sagt, at dens fremtid var uafklaret. Hvad jeg derimod har sagt, er, at det ville vel være ejendommeligt og med rette bebrejdeligt, om vi i ministeriet havde ofret arbejdskraft og penge på at klarlægge, hvad den skulle bruges til, så længe vi ikke aner, om vi får dispensation. Det ved vi, når det lovforslag, der skal behandles som næste punkt på dagsordenen, på et eller andet tidspunkt i denne eller næste uge bliver vedtaget. Jeg har sagt både i det ene og det andet udvalg, at jeg var villig til at lade mig pålægge en hvilken som helst håndfæstning med hensyn til hurtig planlægning og kortlægning af, hvad afdelingen ved Øster Vold kan anvendes til, fordi undervisningsministeriet begribeligvis må have den samme interesse i så omgående som muligt at blive klar over, hvad den kan bruges til i takt med den udflytning, der vil finde sted.

Når spørgsmålet ikke er løst, er det altså simpelt hen, fordi det ikke har været modent

til løsning, før tinget har besluttet sig for udflytning; men når jeg siger, at Øster Vold ikke egner sig til teknikum, er det bl. a., fordi jeg har forstået, at det ikke var linjen herinde i øjeblikket at lave skrappe adgangsbegrænsninger, end vi har de steder, hvor vi har de beklagelige adgangsbegrænsninger.

Enggaard: Det ærede medlem hr. Peter Jørgensen var forundret over, at man har anmodet om at få dette lovforslag i udvalg mellem anden og tredje behandling. Der er intet usædvanligt i denne fremgangsmåde, og jeg mener, vi skylder et hæderligt lovgivningsarbejde i det høje ting, at man i forbindelse med et lovforslag, der dog drejer sig om 150 mill. kr., foretager så grundige undersøgelser som gørligt, så at der ikke den dag, vi slipper lovforslaget og vedtager det ved tredje behandling, kan rettes bebrejdelser mod os for, at ikke alle muligheder er behørigt undersøgt, så vi har fået klarlagt, hvordan landet egentlig lå.

Jeg vil gentage, at hensigten med at foreslå et udvalgsarbejde mellem anden og tredje behandling ikke er at opnå udsættelse af sagen. Vi mener stadig væk, at teknikums behov for nye og bedre lokaler er meget påtrængende, og vi ønsker meget positivt at medvirke til at få forbedret forholdene.

Peter Jørgensen: Hvis det ærede medlem hr. Enggaard er forbavset over min stilling, er det muligvis, fordi jeg udtrykte mig forkert, og det giver jeg en undskyldning for. Jeg er ikke forbavset over, at lovforslaget skal i udvalg mellem anden og tredje behandling, men jeg synes bare, det havde været rimeligt, at man havde givet oplysning om, hvad det er af nyt, der er kommet frem, som betinger, at en fornyet udvalgsbehandling skal finde sted.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (From): Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om udbygning af Danmarks tekniske højskole og Danmarks ingeniørakademi.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 105) findes i tidenden sp. 3189, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 745).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Axel Kristensen: I udvalget er vi enedes om at anbefale at gennemføre dette lovforslag. Vi har stillet en række spørgsmål, som vi har fået besvaret tilfredsstillende, og vi har f. eks. fået at vide, eller jeg kan sige klart belyst, at denne lovgivning vil medføre en rimelig jævn udflytning, der er gunstig for de studerende, et jævnt forbrug af penge og af arbejdskraft. Vi mener, det er den bedst mulige løsning.

Vi har i betænkningen udtalt os om adgangsbetingelserne, som vi mener bør ændres noget, og vi håber, dette vil ske snarest muligt. Jeg skal anbefale lovforslaget.

Rimstad: Ved første behandling af dette lovforslag sagde jeg, at vort parti har den opfattelse, at man bør sige nej til den her foreslåede udgift. Det fremgår ganske klart af den højtærede undervisningsministers fremsættelse, at et nej til den ekstrabevilling, der her er tale om, ikke ændrer det antal, der kan uddannes, eller de planer, hvorefter uddannelsen skal ske.

Jeg vil i den forbindelse gentage, hvad det konservative folkepartis formand, det ærede medlem hr. Thestrup, sagde på et møde på Lolland i foråret, nemlig at han ville gå ind for en standsning af nye udgiftkrævende love, når blot de ikke for-

ringede undervisningen eller den sociale status. Det vil vi i vort parti også, og her er et tilfælde af den art, det ærede medlem nævnte. Vi vil stemme imod den pågældende udgift ved tredje behandling, og vi vil opfordre de konservative til at gøre det samme for ikke at gøre deres formands ord til skamme.

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (From): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om oprettelse af afdeling af Danmarks ingeniørakademi i Ålborg.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 132) findes i tidenden sp. 3692, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 747).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Enggaard: Venstre ønsker fortsat, at lovforslaget om ingeniørakademi i Ålborg gennemføres. Vi finder denne tanke positiv og rigtig.

Det er under udvalgsarbejdet blevet klart, at en fuldstændig udbygning af ingeniørakademiet i Ålborg vil beløbe sig til betydelige summer. Det beløb, som er nævnt i lovforslagets bemærkninger vedrørende udbygning af to linjer af en størrelsesorden på 11-14 mill. kr., er klart for lille. Derfor siges det også i udvalgets betænkning, at vi må påregne, at omkostningerne vil blive væsentligt større end de beløb, der er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget. Det er dette, der foranlediger mig til, da vi her